

Äktenskap, partnerskap och samboende

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet drygt 30 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden år 2006 som i huvudsak gäller lagstiftningen om äktenskap, partnerskap och samboende.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden och hänvisar främst till pågående utredningsarbete och tidigare ställningstaganden från riksdagens sida.

I betänkandet finns 4 reservationer.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Utskottets överväganden	4
Inledning	4
Äktenskap och partnerskap i framtiden	4
Egendomsförhållanden	10
Pensionsrättigheter vid bodelning	12
Uppdelning av lån vid bodelning	13
Översyn av samäganderättslagen	15
Reservationer	17
1. Äktenskap och partnerskap i framtiden, punkt 1 (s)	17
2. Äktenskap och partnerskap i framtiden, punkt 1 (v)	18
3. Äktenskap och partnerskap i framtiden, punkt 1 (mp)	19
4. Uppdelning av lån vid bodelning, punkt 4 (v)	21
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	22
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006	22

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Äktenskap och partnerskap i framtiden

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:K312 yrkandena 20–23, 2006/07:C238 yrkandena 1–6, 2006/07:C243, 2006/07:C245, 2006/07:C303, 2006/07:C304, 2006/07:C307 yrkandena 1–3, 2006/07:C312, 2006/07:C332, 2006/07:C346, 2006/07:C352, 2006/07:C357, 2006/07:U210 yrkandena 7 och 8, 2006/07:U294 yrkandena 1 och 2, 2006/07:So385 yrkande 3 och 2006/07:So463 yrkande 2.

Reservation 1 (s)

Reservation 2 (v)

Reservation 3 (mp)

2. Egendomsförhållanden

Riksdagen avslår motion 2006/07:C306 yrkande 1.

3. Pensionsrättigheter vid bodelning

Riksdagen avslår motion 2006/07:C280 yrkande 2.

4. Uppdelning av lån vid bodelning

Riksdagen avslår motion 2006/07:C222 yrkande 2.

Reservation 4 (v)

5. Översyn av samäganderättslagen

Riksdagen avslår motion 2006/07:C257.

Stockholm den 23 januari 2007

På civilutskottets vägnar

Carina Moberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Carina Moberg (s), Inger René (m), Ewa Thalén Finné (m), Lennart Pettersson (c), Christina Oskarsson (s), Jan Ertsborn (fp), Hillevi Larsson (s), Christine Jönsson (m), Yvonne Andersson (kd), Antti Avsan (m), Egon Frid (v), Ameer Sachet (s), Lars Tysklind (fp), Jan Lindholm (mp), Katarina Brännström (m), Fredrik Lundh (s) och Stefan Wikén (s).

Utskottets överväganden

Inledning

I betänkandet behandlar utskottet drygt 30 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden år 2006 som främst gäller lagstiftningen om äktenskap, partnerskap och samboende. Utskottet behandlar under särskilda rubriker de olika frågor som har aktualiserats i motionerna. Förslagen i motionerna finns i *bilagan*.

Äktenskap och partnerskap i framtiden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden med krav på ändringar i lagstiftningen om äktenskap och partnerskap. Utskottet hänvisar till pågående utredningsarbete.

Jämför reservationerna 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Bakgrund

Gällande bestämmelser på äktenskapsrättens område finns i äktenskapsbalken (prop. 1986/87:1, bet. LU18, rskr. 159). Där anges de grundläggande principerna om äktenskap, bl.a. villkoren för äktenskapets ingående och upplösning. Vidare regleras makarnas ekonomiska förhållanden, och i särskilda kapitel finns förhållandevis detaljerade regler om makars skyldighet att bidra till varandras och till familjens underhåll, om giftorätt och giftorättsgods respektive enskild egendom, om gåvor mellan makar samt om bodelning.

Enligt 1 kap. 1 § äktenskapsbalken ingås äktenskap mellan en kvinna och en man. De som har ingått äktenskap med varandra är makar. I 2 kap. finns bestämmelser om äktenskapshinder. Bestämmelserna innebär bl.a. att den som är under 18 år inte får ingå äktenskap utan tillstånd av länsstyrelsen och att tillstånd får ges bara om det finns särskilda skäl.

Äktenskap ingås genom vigsel. Bestämmelserna, som återfinns i 4 kap., innebär att vigsel kan ske antingen vid en kyrklig ceremoni eller genom s.k. borgerlig vigsel. Behörig att vara vigselförrättare är enligt 3 § präst i Svenska kyrkan, sådan präst eller annan befattningshavare i ett annat trossamfund som har förordnande enligt bestämmelserna i lagen (1993:305) om rätt att förrätta vigsel inom andra trossamfund än Svenska kyrkan, lagfaren domare i tingsrätt, eller den som länsstyrelsen har förordnat till vigselförrättare.

Frågor om tillstånd enligt 1993 års lag prövas av Kammarkollegiet efter ansökan av samfundet. Sedan tillstånd har givits får Kammarkollegiet förordna en präst eller någon annan befattningshavare inom samfundet att vara vigselförrättare.

När det gäller homosexuella parförhållanden beslutade riksdagen år 1994 att anta ett inom lagutskottet utarbetat förslag till lagstiftning som gör det möjligt för två personer av samma kön att registrera sitt partnerskap (bet. 1993/94:LU28, rskr. 414). Lagen (1994:1117) om registrerat partnerskap – partnerskapslagen – trädde i kraft den 1 januari 1995.

I 1 kap. 1 § partnerskapslagen sägs att två personer av samma kön kan låta registrera sitt partnerskap. Vid registreringsförrättningen förklaras de vara registrerade partner. Behörig att vara registreringsförrättare är lagfaren domare i tingsrätt eller den som länsstyrelsen har förordnat.

Registrering av partnerskap kräver enligt 1 kap. 2 § viss anknytning till Sverige. Registrering får ske om en av partnerna har hemvist här i landet sedan minst två år, eller en av partnerna är svensk medborgare med hemvist här i landet. Med svensk medborgare jämställs medborgare i Danmark, Island, Nederländerna och Norge. I övrigt gäller samma förutsättningar för att registrera partnerskap som för att ingå äktenskap. Det finns dock inte någon möjlighet att få tillstånd att registrera partnerskap före 18 års ålder.

Ett registrerat partnerskap har samma rättsverkningar som ett äktenskap med de undantag som anges i 3 kap. 3 och 4 §§ partnerskapslagen. Av 3 § följer att bestämmelser som gäller för makar och vars tillämpning innebär en särbehandling av den ene maken endast på grund av dennes kön inte gäller för registrerade partner. Undantaget berör huvudsakligen sådana, numera inte så vanligt förekommande, regler som ger ekonomiska förmåner åt gifta kvinnor eller änkor. I 4 § anges att bestämmelserna i förordningen (1931:429) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmynderskap inte gäller för registrerat partnerskap. Anledningen härtill är främst att tillämpningen av förordningen, som reglerar internationellt privaträttsliga förhållanden i de nordiska länderna, förutsätter ömsesidighet och att alla nordiska länder vid partnerskapslagens tillkomst inte hade lagstiftning om registrerat partnerskap.

Riksdagen beslutade i februari 2006 ändringar i äktenskapsbalken och partnerskapslagen som gäller sådana förordnanden av vigsel- och registreringsförrättare som ges av länsstyrelserna. Lagändringarna, som trädde i kraft den 15 april 2006, innebär att länsstyrelserna bara skall meddela förordnanden som avser behörighet att både vara vigselförrättare enligt äktenskapsbalken och registreringsförrättare enligt partnerskapslagen (prop. 2005/06:58, bet. LU22, rskr. 179). Förordningen (2006:214) med närmare föreskrifter om vigsel och registrering av partnerskap som förrättas av domare eller särskilt förordnad förrättare innehåller närmare bestämmelser om vigslar och registrering av partnerskap som förrättas av nämnda befattningshavare.

I förordningen föreskrivs bl.a. vilka ord förrättaren skall rikta till kvinnan och mannen respektive paret. Vidare framgår att tid och plats för vigsel och registreringsförrättning bestäms av förrättaren efter samråd med paret.

I samband med att äktenskapsbalken antogs beslutades också lagen (1987:232) om sambors gemensamma hem (sambolagen) och senare samma år lagen (1987:813) om homosexuella sambor (prop. 1986/87:124, bet. LU28, rskr. 350). Lagstiftningen var framför allt föranledd av behovet av att tillförsäkra den svagare parten i ett samboförhållande vissa rättigheter i fråga om det gemensamma hemmet då sammanlevnaden upphör.

Våren 2003 beslutade riksdagen en ny sambolag (2003:376) som gäller för både heterosexuella och homosexuella samboförhållanden (prop. 2002/03:80, bet LU19, rskr. 211). Lagstiftningen trädde i kraft den 1 juli 2003. I huvudsak fördes den gamla lagstiftningens regler över till den nya sambolagen.

Motionerna

Grundläggande frågor som gäller lagstiftningen om äktenskap och partnerskap behandlas i närmare 20 motioner.

I flera motioner förespråkas en ordning med en *könsneutral äktenskapslagstiftning*. Sålunda begär Lars Ohly m.fl. (v) i motion C238 att regeringen skall lägga fram förslag som innebär att äktenskapslagstiftningen görs könsneutral och att partnerskapslagen som en följd därav avskaffas (yrkandena 1 och 2). Motsvarande krav framställs i motionerna K312 av Lars Ohly m.fl. (v) (yrkandena 20 och 21), C307 av Olof Lavesson m.fl. (m, c, fp, v, mp) (yrkande 1), C303 av Carina Moberg m.fl. (s) och C357 av Mona Sahlin m.fl. (s).

En särskild ordning med s.k. *civiläktenskap* för såväl par av samma kön som för par av olika kön förordas i två motioner. Med utgångspunkt i principen om statens neutralitet i religiösa frågor förespråkar Lars Ohly m.fl. (v) i motion C238 att regeringen skall lägga fram förslag till lagstiftning som innebär att vigselrätten fräntas Svenska kyrkan och andra trossamfund (yrkande 3). Enligt motionärerna kan en ordning med en s.k. civil vigsel kompletteras med en religiös ceremoni för dem som så önskar. Liknande synpunkter förs fram i motion C332 av Maryam Yazdanfar (s). I motionen begärs ett tillkännagivande om att befria alla religiösa samfund från vigselrätten.

Även Maria Wetterstrand m.fl. (mp) förordar i motion So463 en ordning med s.k. *civiläktenskap* men framhåller samtidigt att det viktigaste är att alla som ges *vigselrätt* åtar sig att viga alla par oberoende av kön. I motionen begärs ett tillkännagivande om att en könsneutral äktenskapslagstiftning skall införas där alla med vigselrätt bör vara beredda att viga både samkönade och olikkönade par (yrkande 2). Annika Carlsson och Ulrika Carlsson i Skövde (båda c) begär i motion C312 också ett tillkännagivande om en könsneutral äktenskapslagstiftning. När en sådan ordning genomförts anser motionärerna att Svenska kyrkan och andra trossamfund

alltjämt skall ha vigselrätt och ha frihet att avgöra vilka vigslar man vill förrätta. Motsvarande synpunkter förs fram i motion U294 av Birgitta Ohlsson m.fl. (fp) vari begärs tillkännagivanden om en gemensam äktenskapsbalk för alla par oavsett sexuell läggning och i samband därmed ett avskaffande av partnerskapslagen (yrkandena 1 och 2).

I flera motioner framställs önskemål om ändringar i *partnerskapslagen* som motionärerna anser bör göras i avvaktan på att en könsneutral äktenskapslagstiftning införs. Lars Ohly m.fl. (v) begär i motion C238 att regeringen skall lägga fram lagförslag som innebär att de s.k. anknävningsvillkoren i partnerskapslagen avskaffas och att det införs en möjlighet till dispens från den 18-årsgräns som gäller för registrering av partnerskap (yrkandena 4 och 5). Motsvarande yrkanden finns i motion K312 av Lars Ohly m.fl. (v) (yrkandena 22 och 23).

I motion C238 begärs vidare ett tillkännagivande om att bestämmelserna i förordningen (1931:429) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmynderskap även skall vara tillämpliga på registrerat partnerskap (yrkande 6). Ett motsvarande yrkande finns i motion U210 av Hans Linde m.fl. (v) (yrkande 7) som också innehåller ett yrkande om att regeringen inom det nordiska samarbetet skall verka för en partnerskapskonvention (yrkande 8).

Även i motion C307 av Olof Lavesson m.fl. (m, c, fp, v, mp) begärs att regeringen skall lägga fram lagförslag som – för den tid partnerskapslagen kvarstår – innebär att partnerskap får samma rättsverkningar som äktenskap (yrkande 2). I samma motion begärs att trossamfund skall ges rätt att förrätta registrering av partnerskap på samma villkor som gäller för att förrätta vigsel. Motionärerna anser att de trossamfund som så önskar bör kunna ges sådan behörighet (yrkande 3). Motsvarande synpunkter förs fram i motion C245 av Carina Hägg (s).

Andra motionsyrkanden gäller av länsstyrelsen förordnade *vigsel- och registreringsförrättare*. Carina Hägg (s) anser i motion C243 att det är angeläget att regeringen uppmärksammar frågan om ersättning till s.k. borgerliga vigsel- och registreringsförrättare och överväger behovet av att höja ersättningen. I motionen begärs ett tillkännagivande i enlighet med detta. I motion C304 av Margareta Pålsson och Ewa Thalén Finné (båda m) begärs ett tillkännagivande om att den som får förrätta s.k. borgerlig vigsel eller partnerskapsregistrering bör ges behörighet att göra det i hela landet. Siw Wittgren-Ahl m.fl. (s) framhåller i motion C352 att en översyn behöver göras av de texter som läses vid s.k. borgerlig vigsel och partnerskapsregistrering.

I fråga om äktenskapslagstiftningen begär Mikael Oscarsson m.fl. (kd, m) i motion C346 ett tillkännagivande om en *bredare översyn*. Motionärerna anser det vara bekymmersamt att den dåvarande regeringen – efter riksdagens tillkännagivande till regeringen våren 2004 om att låta utreda

frågan om en könsneutral äktenskapslagstiftning – i strid mot riksdagens uttalanden tillkallade en särskild utredare, i stället för en parlamentarisk kommitté, för att lämna förslag i dessa frågor.

Möjligheten att få dispens från *18-årsgränsen* för att ingå äktenskap tas upp i motion So385 av Désirée Pethrus Engström och Rosita Runegrund (båda kd). Motionärerna anser att s.k. barnäktenskap måste undvikas och att den som är under 18 år därför inte skall kunna ingå äktenskap. Ett tillkännagivande begärs i enlighet med detta (yrkande 3).

Tidigare behandling och pågående arbete

Under senare år har riksdagen, efter beredning i lagutskottet, vid ett flertal tillfällen behandlat motionsyrkanden som rör grundläggande frågor i lagstiftningen om äktenskap och partnerskap. Frågan om en könsneutral äktenskapslagstiftning har varit föremål för särskild uppmärksamhet.

När lagutskottet våren 2004 behandlade motionsyrkanden om äktenskaps- och partnerskapslagstiftningen ansåg utskottet att tiden kunde anses mogen för att brett och förutsättningslöst utreda frågan om en könsneutral äktenskapslagstiftning. Enligt utskottets uppfattning borde lämpligen en parlamentariskt sammansatt utredning ges detta uppdrag där olika aspekter på frågan ges en noggrann genomlysning. Det fick ankomma på regeringen att tillkalla en sådan utredning och utarbeta erforderliga direktiv. Efter förslag av utskottet gav riksdagen regeringen detta till känna (bet. 2003/04: LU22, rskr. 200).

I januari 2005 beslutade regeringen att tillkalla en särskild utredare, biträdd av två referensgrupper – en med företrädare för riksdagspartierna och en med företrädare för trossamfund – som skulle ta ställning till om par av samma kön bör kunna ingå äktenskap (dir. 2005:6). Utredaren skall hålla en nära kontakt med homosexuellas organisationer samt andra berörda. Utredningen har antagit namnet Äktenskaps- och partnerskapsutredningen, och uppdraget skall redovisas senast den 30 mars 2007.

Av direktiven följer sammanfattningsvis att utredaren skall göra en grundlig analys av frågan om par av samma kön bör kunna ingå äktenskap och redovisa samtliga skäl som talar för och emot detta. Vidare skall utredaren ta ställning till formerna för ingående av äktenskap. Utredaren skall överväga om behörigheten för trossamfund att företräda det allmänna vid ingående av äktenskap bör finnas kvar eller om äktenskap endast bör få ingås civilt. Om utredaren anser att äktenskap även i fortsättningen bör kunna ingås hos trossamfund, skall det övervägas om några förändringar bör göras när det gäller denna behörighet. Utredaren skall, oavsett sina ställningstaganden när det gäller trossamfund, utreda formerna för ingående av äktenskap civilt. Om utredarens slutsats blir att äktenskap bör kunna ingås av par av samma kön, bör detta enligt direktiven få till följd att partnerskapslagen upphävs. Om utredaren kommer till slutsatsen att

äktenskap inte bör kunna ingås av par av samma kön, skall utgångspunkten i stället vara att partnerskapet behålls. Det skall då övervägas om förändringar bör göras när det gäller partnerskapet.

Efter det att Äktenskaps- och partnerskapsutredningen inlett sitt arbete har lagutskottet våren 2005 och våren 2006 i sina av riksdagen godkända betänkanden 2004/05:LU14 och 2005/06:LU19 avstyrkt motionsyrkanden om äktenskaps- och partnerskapslagstiftningen som behandlat frågeställningar som kommer att aktualiseras inom ramen för pågående utredningsarbete. Dessa motionsyrkanden har avsett såväl frågor om äktenskapsställning som frågan om en könsneutral äktenskapslagstiftning, en ordning med s.k. civiläktenskap, rätten att förrätta vigsel och partnerskapsregistrering, uppdraget som vigsel- och registreringsförrättare och olika krav på ändringar i partnerskapslagstiftningen.

Våren 2004 beslutade riksdagen vissa lagändringar i syfte att förbättra skyddet för enskilda mot påtvingade och för tidiga äktenskap och därigenom förhindra barnäktenskap och tvångsäktenskap (prop. 2003/04:48, LU 19, rskr. 180). Lagändringarna, som trädde i kraft den 1 maj 2004, innebar bl.a. att villkoren i äktenskapsbalken för att få tillstånd att ingå äktenskap före 18 års ålder skärptes. I samma lagstiftningsärende beslutades ändringar i bl.a. lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap som förtydligar och utökar möjligheterna att vägra erkänna vissa utländska äktenskap.

När lagutskottet våren 2006 behandlade motionsyrkanden med krav på avskaffande av möjligheten att ingå äktenskap före 18 års ålder anförde utskottet att det inte fanns skäl att frångå riksdagens ställningstaganden från våren 2004 och förorda något initiativ till lagändringar när det gäller möjligheterna att få dispens från 18-årsgränsen för att ingå äktenskap (bet. 2005/06:LU19). Riksdagen följde utskottet.

Utskottets ställningstagande

Äktenskaps- och partnerskapsutredningen har ett omfattande uppdrag. Förutom frågan om par av samma kön bör kunna ingå äktenskap eller om partnerskapet skall behållas har utredaren att ta ställning till ett stort antal därmed sammanhängande frågor. Det gäller frågor om en ordning med s.k. civiläktenskap, rätten att förrätta vigslar och partnerskapsregistreringar, uppdragen som vigsel- och registreringsförrättare och eventuella ändringar i partnerskapslagstiftningen. Civilutskottet konstaterar att huvuddelen av de nu aktuella motionsspörsmålen om äktenskap och partnerskap behandlar frågeställningar som aktualiseras inom ramen för utredningen. Mot denna bakgrund anser utskottet att det saknas skäl för riksdagen att nu vidta någon åtgärd med anledning av dessa motioner. Resultatet av pågående utredningsarbete bör i stället avvaktas.

Utskottet ser inte skäl att, som föreslås i motion C346, nu två månader innan utredningen skall redovisa sitt uppdrag förorda några ändringar såvitt gäller utredningsarbetet.

När det gäller motion C304 vill utskottet peka på att det enligt nuvarande bestämmelser inte finns något som hindrar den som är förordnad som vigsel- och registreringsförrättare att utföra sitt uppdrag utan geografisk begränsning. Som redovisats ovan bestäms tid och plats för vigsel och registreringsförrättning av förrättaren efter samråd med paret.

Med det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motionerna K312 yrkandena 20–23, C238 yrkandena 1–6, C243, C245, C303, C304, C307 yrkandena 1–3, C312, C332, C346, C352, C357, U210 yrkandena 7 och 8, U294 yrkandena 1 och 2 och 2006/07:So463 yrkande 2.

När det gäller de synpunkter som förs fram i motion So385 om s.k. barnäktenskap anser utskottet att vad som anförs i motionen inte utgör skäl att frånga riksdagens ställningstaganden från våren 2004 och nu förorda något initiativ till lagändringar när det gäller möjligheterna att få dispens från 18-årsgränsen för att ingå äktenskap. I detta sammanhang vill utskottet peka på att en särskild utredare har i uppdrag att göra en översyn av straffbestämmelsen och överväga förändringar i syfte att förstärka skyddet mot människohandel. Utredaren skall också analysera om den gällande lagstiftningen – i straffrättsligt hänseende – erbjuder ett tillfredsställande skydd mot barn- och tvångsäktenskap och inom ramen för sitt uppdrag lägga fram författningsförslag. Uppdraget skall redovisas senast den 31 oktober 2007 (dir. 2005:152, 2006:78).

Med det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår också motion So385 yrkande 3.

Egendomsförhållanden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande med krav på lagändringar som rör egendomsförhållanden mellan makar, registrerade partner och sambor. Utskottet är inte berett att nu förorda några uttalanden från riksdagens sida.

Bakgrund

Enligt 1 kap. 3 § äktenskapsbalken råder varje make över sin egendom och svarar för sina skulder. En make har således ingen äganderätt till den andre makens egendom under ett bestående äktenskap. Makars egendom kan omfördelas vid en bodelning. Allmänna bestämmelser om bodelning finns i 9 kap. äktenskapsbalken. När en bodelning blir aktuell gäller som huvudregel, enligt 10 kap. 1 § äktenskapsbalken, att all egendom som utgör giftorättsgods skall ingå i bodelningen.

Närmare bestämmelser om makars egendom finns i 7 kap. äktenskapsbalken. Av 1 § följer att en makes egendom är giftorättsgods i den mån den inte är enskild egendom. I 2 § regleras vilken egendom som är

enskild. Av bestämmelsen följer att enskild egendom bl.a. är egendom som till följd av äktenskapsförord är enskild, egendom som en make har fått i gåva av någon annan än den andra maken med det villkoret att egendomen skall vara mottagarens enskilda, egendom som en make har erhållit genom testamente med det villkoret att den skall vara mottagarens enskilda samt egendom som en make har ärvt och som enligt testamente av arvlåtaren skall vara mottagarens enskilda.

Samtliga bestämmelser i äktenskapsbalken om makars egendom och om bodelning tillämpas, enligt 3 kap. partnerskapslagen (1994:1117), på motsvarande sätt vid upplösning av ett registrerat partnerskap.

När det gäller sambor finns i sambolagen (2003:376) bestämmelser om vad som utgör samboegendom. På motsvarande sätt som i äktenskapsbalken anges i 4 § sambolagen att egendom som en sambo fått i gåva eller genom arv eller testamente inte ingår i samboegendomen, om egendomen tillfallit sambon med det villkoret att egendomen skall vara mottagarens enskilda.

Motionen

Bertil Kjellberg (m) framhåller i motion C306 att den alltmer utvecklade jämställdheten, där parterna i ett förhållande vanligtvis är självförsörjande, har minskat behovet av att ekonomiskt skydda någon av parterna. Det ökande antalet separationer innebär också att reglerna för hur egendom som erhållits i gåva eller arv skall fördelas får en ökad betydelse. Motionären anser att nuvarande ordning inte är rimlig och begär ett tillkännagivande om att egendom som erhållits genom arv eller gåva som huvudregel skall vara enskild egendom (yrkande 1).

Tidigare behandling

Riksdagen har vid flera tidigare tillfällen, senast våren 2006 efter lagutskottets betänkande 2005/06:LU19, avslagit motsvarande krav på lagändringar i fråga om makars, registrerade partners och sambors egendomsförhållanden. Lagutskottet har i dessa sammanhang pekat på att en arbetsgrupp inom Nordiska ministerrådet, med uppgift att undersöka möjligheten att harmonisera familje- och arvsrätten i Norden, i en studie om äktenskapsrätten rekommenderat att egendom som en make ägt före äktenskapet eller fått genom arv eller gåva inte skall ingå i en bodelning såvida inte makarna bestämt annorlunda genom avtal i form av äktenskapsförord. Enligt arbetsgruppen talar flera skäl för en begränsning av delningsegendomen i äktenskapet när numera uppemot hälften av alla ingångna äktenskap upplöses genom äktenskapsskillnad. Det finns, enligt arbetsgruppen, inte något övervägande ändamålsskäl för att egendom som en make ägt före äktenskapet, ärvt eller fått i gåva enligt huvudregeln skall vara delningsbar vid äktenskapets upplösning.

Lagutskottet har ansett att motionsyrkandena, med hänvisning till det pågående arbetet inom Nordiska ministerrådet, inte borde föranleda någon åtgärd från riksdagen.

Utskottets ställningstagande

Civilutskottet konstaterar att frågor om regleringen av makars egendomsförhållanden i samband med bodelning alltså är föremål för diskussion inom ramen för det nordiska samarbetet. Utskottet har viss förståelse för de synpunkter som kommer till uttryck i motionen och vill inte utesluta att det kan finnas anledning att i framtiden i lämpligt sammanhang, oavsett resultatet av pågående arbete inom Nordiska ministerrådet, närmare överväga dessa frågor.

Utskottet är dock inte nu berett att förorda något uttalande från riksdagens sida och anser därför att motion C306 yrkande 1 inte bör föranleda någon vidare åtgärd av riksdagen.

Pensionsrättigheter vid bodelning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande med krav på ändrade regler om fördelningen av pensionsrättigheter vid bodelning. Utskottet hänvisar till riksdagens tidigare ställningstaganden.

Bakgrund

Av 10 kap. 3 § äktenskapsbalken följer som huvudregel att rätt till pension på grund av privat pensionsförsäkring eller pension på grund av ett pensionssparavtal enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande skall ingå i en bodelning efter äktenskapsskillnad. Övriga former av pensionsrättigheter, såsom tjänstepensioner, pensioner enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och pension enligt det reformerade ålderspensionssystemet, ingår däremot inte i bodelningen. Gällande bestämmelser utgör inte hinder mot att makar i samband med en äktenskapsskillnad och därpå följande bodelning träffar avtal om att i framtiden dela på ena makens framtida pension.

Om det efter äktenskapsskillnad uppstår en snedfördelning av makarnas pensionsskydd, finns det genom bestämmelser om underhåll i 6 kap. äktenskapsbalken olika möjligheter att jämna ut olikheterna och förbättra situationen för en make som har ett dåligt pensionsskydd och otillräckliga möjligheter att själv förbättra skyddet. I sammanhanget kan nämnas att den omständigheten att en av makarna behöver underhållsbidrag för att skaffa sig pensionsskydd kan vara skäl för att bestämma att bidraget skall betalas med ett engångsbelopp.

Motionen

I motion C280 pekar Solveig Hellquist (fp) på att privata pensionsförsäkringar ingår i bodelningen efter en äktenskapsskillnad men att detta inte gäller alla andra slag av pensioner. Motionären anser att makars intjänade pensionsrättigheter bör läggas samman och delas lika vid en bodelning. Ett tillkännagivande begärs i enlighet med detta (yrkande 2).

Tidigare behandling

Motionsyrkanden som rör fördelningen av makars pensionsrättigheter i samband med en äktenskapsskillnad har vid flera tidigare tillfällen avslagits av riksdagen, senast våren 2006 efter lagutskottets betänkande 2005/06:LU19. Lagutskottet har inte funnit skäl att förorda ändringar i nuvarande bestämmelser och har hänvisat bl.a. till att nu gällande regler om pensionsrättigheter vid bodelning, som trädde i kraft den 1 januari 1999, kom till efter ingående överväganden våren 1998 till följd av de av riksdagen år 1994 beslutade genomgripande ändringarna i reglerna för ålderspensionssystemet. Ett enigt utskott och en enig riksdag ställde sig då bakom lagstiftningen (prop. 1997/98:106, bet. LU25, rskr. 232).

Utskottets ställningstagande

Vad som anförs i motionen utgör enligt civilutskottets mening inte skäl för utskottet att förorda ändringar i bestämmelserna om hur pensionsrättigheter skall behandlas vid en bodelning efter äktenskapsskillnad.

Motion C280 yrkande 2 bör således avslås.

Uppdelning av lån vid bodelning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande med krav på lagstiftning om en uppdelning av lån som har tagits för gemensamt bruk vid bodelning med anledning av äktenskapsskillnad eller upplösning av registrerat partnerskap eller samboförhållande. Utskottet hänvisar till riksdagens tidigare ställningstaganden.

Jämför reservation 4 (v).

Bakgrund

Som tidigare redovisats gäller enligt 1 kap. 3 § äktenskapsbalken att varje make råder över sin egendom och svarar för sina skulder. Vem av makarna som äger viss egendom eller står i skuld till någon avgörs enligt allmänna förmögenhetsrättsliga principer. Samma regler gäller för registrerade partner och för sambor.

Bestämmelser om bodelning efter äktenskapsskillnad finns i 9–13 kap. äktenskapsbalken. I en bodelning ingår makarnas giftorättsgods. Gifrorätten innebär sammanfattningsvis att en make vid bodelning får en hälftenrätt i den andre makens giftorättsgods sedan avräkning har gjorts för den makens skulder. Bestämmelserna om bodelning efter äktenskapsskillnad tillämpas, enligt 3 kap. partnerskapslagen (1994:1117), även vid upplösning av registrerat partnerskap.

Av sambolagen (2003:376) följer att s.k. samboegendom skall fördelas genom en bodelning när ett samboförhållande upphör, om någon av de tidigare samborna begär det. Som huvudregel utgörs samboegendomen av gemensam bostad och bohag, om egendomen har förvärvats för gemensam användning.

Motionen

LiseLotte Olsson m.fl. (v) begär i motion C222 att regeringen skall lägga fram lagförslag som innebär att det skall ske en uppdelning av lån som tagits för gemensamt bruk vid bodelning med anledning av upplösning av registrerat partnerskap, äktenskapsskillnad eller upplösning av samboförhållande (yrkande 2).

Tidigare behandling

Liknande motionsyrkanden har vid flera tidigare tillfällen behandlats av riksdagen, senast våren 2006 efter lagutskottets betänkande 2005/06:LU19. Lagutskottet, som inte ställt sig bakom kraven i motionerna, har bl.a. uttalat att lånevillkoren till alla delar måste betraktas som en integrerad del av låneavtalet och att ändringar i avtalet – i enlighet med grundläggande civilrättsliga principer – inte kan komma till stånd utan att avtalets parter är överens om det. En lösning på problemet måste således, enligt lagutskottets mening, innefatta en överenskommelse mellan makarna och långivaren. Den allmänna utgångspunkten för kreditavtal, liksom för andra civilrättsliga avtal, måste således vara att villkor inte kan ändras såvida inte båda parter är överens om detta. Därutöver har lagutskottet konstaterat att ett bifall till motionsyrkanden med den här inriktningen skulle innebära en genomgripande förändring av svensk rätt som utskottet inte kunnat ställa sig bakom. Riksdagen har följt utskottet.

Utskottets ställningstagande

Civilutskottet har inte någon annan uppfattning än den lagutskottet tidigare gett uttryck för. Utskottet föreslår därför att riksdagen avslår motion C222 yrkande 2.

Översyn av samäganderättslagen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion med krav på en översyn av samäganderättslagen.

Bakgrund

Särskilda bestämmelser om samäganderätt finns i lagen (1904:48 s. 1) om samäganderätt. Samäganderättslagen är dispositiv, dvs. lagen tillämpas om delägarna inte kan komma överens i fråga om den samägda egendomen. Kan delägarna inte enas om egendomens förvaltning och nyttjande kan varje delägare enligt 3 § ansöka om att domstol förordnar att egendomen under en viss tid omhändertas av god man. Är delägarna inte eniga om hur man upplöser ett samägarande, kan varje delägare enligt 6 § vända sig till en domstol och begära att den samägda egendomen skall säljas på offentlig auktion för delägarnas räkning. Detta kan förhindras om en delägare kan visa synnerliga skäl för anstånd. Domstolen skall i samband med förordnandet om försäljningen också bestämma ett pris under vilket egendomen inte får säljas. Samäganderättslagen är tillämplig även på samägarande mellan makar, registrerade partner och sambor.

Motionen

Ingvar Svensson (kd) begär i motion C257 ett tillkännagivande om behovet av att omgående göra en översyn av samäganderättslagen i syfte att komma till rätta med de problem som uppstår för främst makar, registrerade partner och sambor när de inte är eniga om hur ett samägarande skall upplösas. Enligt motionären är en översyn av samäganderättslagen nödvändig eftersom lagen är föråldrad och har kritiserats för sin brist på flexibilitet.

Tidigare behandling

Motionsyrkanden med önskemål om en översyn av samäganderättslagen har tidigare behandlats av riksdagen, senast våren 2006 efter lagutskottets betänkande 2005/06:LU19. Lagutskottet har därvid noterat att frågan om en översyn av samäganderättslagen togs upp av Samboendekommittén i betänkandet (SOU 1999:194) Nya samboregler. Några förslag till ändringar lämnades inte i betänkandet eftersom kommittén ansåg att det låg utanför utredningsuppdraget. Kommittén framhöll dock vikten av att frågan utreds i annan ordning. Vidare har lagutskottet pekat på att den dåvarande regeringen i proposition 2002/03:80 Ny sambolag konstaterade att praktiska skäl i och för sig kan tala för att samäganderätt borde kunna upplösas i en bodelning, men att en sådan ordning kräver ganska ingripande förändringar av bodelningsreglerna och måste analyseras noggrant. Detta, anförde regeringen, kunde inte göras då, men det kunde finnas anled-

ning att överväga frågan vid en eventuell framtida översyn av bodelningsreglerna i äktenskapsbalken. Lagutskottet har delat bedömningen att det kan finnas anledning att närmare överväga frågan om samäganderätt borde kunna upplösas i en bodelning, och förutsatt att regeringen kommer att överväga frågan i lämpligt sammanhang. Riksdagen har följt utskottet.

Utskottets ställningstagande

Liksom lagutskottet anser civilutskottet att det kan finnas anledning att närmare överväga frågan om samäganderätt borde kunna upplösas i en bodelning. Utskottet utgår från att regeringen i lämpligt sammanhang i framtiden uppmärksammar frågan och ser inte skäl att nu förorda något uttalande från riksdagens sida med anledning av motionen. Riksdagen bör därför avslå motion C257.

Reservationer

1. Äktenskap och partnerskap i framtiden, punkt 1 (s)

av Carina Moberg (s), Christina Oskarsson (s), Hillevi Larsson (s), Ameer Sachet (s), Fredrik Lundh (s) och Stefan Wikén (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:K312 yrkandena 20 och 21, 2006/07:C238 yrkandena 1 och 2, 2006/07:C303, 2006/07:C307 yrkande 1 och 2006/07:C357 samt avslår motionerna 2006/07:K312 yrkandena 22 och 23, 2006/07:C238 yrkandena 3–6, 2006/07:C243, 2006/07:C245, 2006/07:C304, 2006/07:C307 yrkandena 2 och 3, 2006/07:C312, 2006/07:C332, 2006/07:C346, 2006/07:C352, 2006/07:U210 yrkandena 7 och 8, 2006/07:U294 yrkandena 1 och 2, 2006/07:So385 yrkande 3 och 2006/07:So463 yrkande 2.

Ställningstagande

Vi anser att människor måste få välja hur de vill leva med sin partner utan att riskera diskriminering och utanförskap. Homosexuella par har getts möjlighet att registrera partnerskap, och lagstiftningen har under senare år ändrats även i andra avseenden för att en likabehandling av homosexuella och heterosexuella par skall kunna uppnås. I dag medför ett registrerat partnerskap i stort sett samma rättsverkningar som ett äktenskap. Enligt vår mening är det emellertid inte motiverat med två parallella lagar som ger samma rättsverkningar. Det är därför dags att nu införa ett äktenskap som är lika för alla, dvs. en könsneutral äktenskapslagstiftning.

Att ingå äktenskap är en viktig akt för många människor, och vi kan inte se några bärande skäl till varför ett homosexuellt par skulle vägras detta. Vi anser alltså att samma lagstiftning bör gälla för äktenskap för såväl par av samma kön som för par av olika kön. Frågan om en könsneutral äktenskapslagstiftning är för närvarande föremål för utredning. Äktenskaps- och partnerskapsutredningen har i uppdrag att också ta ställning till ett stort antal därmed sammanhängande frågor, bl.a. om formerna för ingående av äktenskap. Efter avslutat utredningsarbete och sedvanlig remissbehandling får det ankomma på regeringen att snarast möjligt utarbeta erforderliga lagförslag i syfte att åstadkomma en könsneutral äktenskapslagstiftning.

Vad vi nu anfört bör riksdagen, med bifall till motionerna K312 yrkandena 20 och 21, C238 yrkandena 1 och 2, C303, C307 yrkande 1 och C357 samt med avslag på motionerna K312 yrkandena 22 och 23, C238 yrkandena 3–6, C243, C245, C304, C307 yrkandena 2 och 3, C312, C332, C346, C352, U210 yrkandena 7 och 8, U294 yrkandena 1 och 2, So385 yrkande 3 och So463 yrkande 2, som sin mening ge regeringen till känna.

2. Äktenskap och partnerskap i framtiden, punkt 1 (v)

av Egon Frid (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:K312 yrkandena 20–23, 2006/07:C238 yrkandena 1–6, 2006/07:C303, 2006/07:C307 yrkandena 1–3, 2006/07:C332, 2006/07:C357 och 2006/07:U210 yrkandena 7 och 8 samt avslår motionerna 2006/07:C243, 2006/07:C245, 2006/07:C304, 2006/07:C312, 2006/07:C346, 2006/07:C352, 2006/07:U294 yrkandena 1 och 2, 2006/07:So385 yrkande 3 och 2006/07:So463 yrkande 2.

Ställningstagande

Min utgångspunkt är att lagstiftningen skall gälla lika för alla oavsett sexuell läggning. Det innebär bl.a. att de rättsliga skillnader som fortfarande finns mellan par av samma kön och par av olika kön bör omintetgöras. När partnerskapslagen infördes var det ett viktigt och stort steg i arbetet för sexuellt likaberättigande. Med de ytterligare förändringar i lagstiftningen som tillkommit sedan dess har ett registrerat partnerskap numera i stort sett samma rättsverkningar som ett äktenskap. Som anförs i motion C238 finns det därmed inte några sakliga skäl att behålla den särlagstiftning som partnerskapslagen innebär. Jag anser att såväl homosexuella som heterosexuella par skall kunna ingå äktenskap och att äktenskapslagstiftningen – i likhet med vad som redan gäller för sambolagstiftningen – bör göras könsneutral.

När det gäller vigselrätten är det min uppfattning att ett s.k. civiläktenskap bör införas, dvs. att vigselrätten skall tas bort från Svenska kyrkan och andra trossamfund. Med nuvarande ordning riskeras en sammanblandning av religiösa sedvänjor och den rättsligt bindande vigselceremonin. Jag anser att den nuvarande ordningen strider mot principen om statens neutralitet i religiösa frågor, en princip som tydliggjordes i och med att Svenska kyrkan skildes från staten. En ordning med civiläktenskap skulle innebära att de som så önskar kan komplettera vigseln med en religiös ceremoni.

Frågan om en könsneutral äktenskapslagstiftning är för närvarande föremål för utredning. Efter avslutat utredningsarbete och sedvanlig remissbehandling får det ankomma på regeringen att snarast möjligt utarbeta erforderliga lagförslag.

I avvaktan på att ett könsneutralt äktenskap kan införas bör de återstående skillnaderna mellan äktenskap och partnerskap undanröjas. Som framhålls i motion C238 är de skillnader som ännu finns kvar omotiverade och bör därför tas bort snarast möjligt. Således bör det även i partnerskapslagen införas en möjlighet att ansöka om dispens från kravet på 18 års ålder för registrering av partnerskap. I partnerskapslagen finns ett krav på anknytning till Sverige för registrering av partnerskap. Någon motsvarighet finns inte i äktenskapsbalken. Även denna skillnad mellan de två lagarna bör elimineras på det sättet att anknytningskravet i partnerskapslagen tas bort. När det gäller rätten att viga respektive förrätta registrering av partnerskap finns det också skillnader. I avvaktan på att könsneutral äktenskapslagstiftning och en ordning med civiläktenskap införs anser jag, i likhet med motionärerna bakom motion C307, att trossamfund bör ges rätt att förrätta registrering av partnerskap på samma sätt som nu gäller för äktenskap. Vidare bör bestämmelserna i förordningen (1931:429) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmynderskap göras tillämpliga även på registrerat partnerskap. De nordiska länderna är anslutna till den familjerättsliga konvention som ligger till grund för förordningen. I samtliga dessa länder finns numera lagstiftning om partnerskap för samkönade par. Som anförs i motion U210 bör regeringen inom det nordiska samarbetet verka för en partnerskapskonvention och att den svenska förordningen skall kunna tillämpas även på registrerade partner. Det får ankomma på regeringen att ta erforderliga initiativ.

Vad jag nu anfört bör riksdagen, med bifall till motionerna K312 yrkandena 20–23, C238 yrkandena 1–6, C303, C307 yrkandena 1–3, C332, C357 och U210 yrkandena 7 och 8 samt med avslag på motionerna C243, C245, C304, C312, C346, C352, U294 yrkandena 1 och 2, So385 yrkande 3 och So 463 yrkande 2, som sin mening ge regeringen till känna.

3. Äktenskap och partnerskap i framtiden, punkt 1 (mp)

av Jan Lindholm (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:K312 yrkandena 20–23, 2006/07:C238 yrkandena 1, 2 och 4–6, 2006/07:C303, 2006/07:C307 yrkandena 1–3, 2006/07:C357, 2006/07:U210 yrkandena 7 och 8 samt 2006/07:So463 yrkande 2 och avslår motionerna 2006/07:C238

yrkande 3, 2006/07:C243, 2006/07:C245, 2006/07:C304, 2006/07:C312, 2006/07:C332, 2006/07:C346, 2006/07:C352, 2006/07:U294 yrkandena 1 och 2 samt 2006/07:So385 yrkande 3.

Ställningstagande

Som framhålls i motion So463 bör äktenskapslagstiftningen gälla lika för alla, dvs. oavsett sexuell läggning eller könstillhörighet. En könsneutral äktenskapslagstiftning bör därför införas så snart som möjligt. Partnerskapslagen innebar ett historiskt, viktigt och stort steg när den tillkom, men i nuläget finns inga sakliga motiv för att behålla denna särslagstiftning som ett slags bihang till äktenskapsbalken. När det gäller formerna för ingående av äktenskap bör det visserligen, enligt min mening, införas ett s.k. civiläktenskap. I en ordning med ett könsneutralt äktenskap är det viktigaste emellertid att alla som har behörighet att förrätta vigsel också skall kunna viga alla par, dvs. även samkönade par. Frågan om en könsneutral äktenskapslagstiftning är för närvarande föremål för utredning. Resultatet av det utredningsarbetet får inte leda till en undfallande kompromiss som innebär att vissa vigselförrättare kan välja att inte viga vissa par. En sådan ordning skulle innebära fortsatt diskriminering av samkönade par. Efter avslutat arbete i Äktenskaps- och partnerskapsutredningen och sedvanlig remissbehandling får det ankomma på regeringen att snarast möjligt utarbeta erforderliga lagförslag.

I avvaktan på en könsneutral äktenskapslagstiftning anser jag, i likhet med motionärerna bakom motion C307, att de rättsliga skillnader som fortfarande finns mellan registrerade partner och makar måste undanröjas. Det gäller t.ex. möjligheten att få dispens från 18-årsgränsen för registrering av partnerskap och det s.k. anknytningskravet i partnerskapslagen. Även det förhållandet att bestämmelserna i förordningen (1931:429) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmynderskap inte är tillämpliga på registrerat partnerskap innebär en skillnad i rättsverkningar mellan äktenskap och registrerat partnerskap. Som anförs i motion C307 anser jag också att trossamfund skall ges rätt att förrätta registrering av partnerskap. Som framhålls i motionen är det en helt omotiverad ordning att staten, som lagstiftningen ser ut i dag, försvarar för de trossamfund som vill förrätta registrering av partnerskap. Det får ankomma på regeringen att ta erforderliga initiativ.

Vad jag nu anfört bör riksdagen, med bifall till motionerna K312 yrkandena 20–23, C238 yrkandena 1, 2 och 4–6, C303, C307 yrkandena 1–3, C357, U210 yrkandena 7 och 8 samt So463 yrkande 2 och med avslag på motionerna C238 yrkande 3, C243, C245, C304, C312, C332, C346, C352, U294 yrkandena 1 och 2 samt So385 yrkande 3, som sin mening ge regeringen till känna.

4. Uppdelning av lån vid bodelning, punkt 4 (v)

av Egon Frid (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:C222 yrkande 2.

Ställningstagande

Vid äktenskapsskillnad eller upplösning av registrerat partnerskap skall en bodelning göras i vilken det s.k. giftorättsgodset ingår. Efter avdrag för varje makes eller partners skulder skall det eventuella överskottet delas dem emellan. Principen bygger på att båda parter skall kunna gå ekonomiskt likvärdiga ur ett förhållande som har byggts upp under en period av gemensam ekonomi. Den nuvarande ordningen torde fungera väl i de flesta fall, men det kan uppstå problem för den ena parten om det vid bodelningen finns begränsade tillgångar eller inga tillgångar alls. Så är fallet om den ena parten har en skuld och står som ensam låntagare för ett lån som i praktiken har tagits för parternas gemensamma bruk. Den faktiska låntagaren blir då ensam ansvarig för skuldernas betalning, om den andra parten inte frivilligt kompenserar henne eller honom.

Jag anser att det behövs lagstiftning som innebär att det vid äktenskapsskillnad och upplösning av registrerat partnerskap sker en uppdelning mellan parterna av sådana lån som har tagits för gemensamt bruk. I nuläget är bankerna inte alltid villiga att göra sådana förändringar av lånevillkoren, och det förutsätter dessutom att båda parter medverkar till en sådan förändring av avtalet. Mot den bakgrunden krävs lagändringar som möjliggör en uppdelning av lån i den här situationen. Det får ankomma på regeringen att ta erforderliga initiativ.

Vad jag nu anfört bör riksdagen, med bifall till motion C222 yrkande 2, som sin mening ge regeringen till känna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006

2006/07:K312 av Lars Ohly m.fl. (v):

20. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagändring som innebär att äktenskapsbalken görs könsneutral.
21. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagändring som innebär att partnerskapslagen avskaffas under förutsättning att äktenskapsbalken görs könsneutral.
22. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagstiftning som innebär att anknytningsvillkoren i lag (1994:1117) om registrerat partnerskap avskaffas.
23. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagstiftning som innebär att det införs en möjlighet att söka dispens från 18-årsregeln enligt lag (1994:1117) om registrerat partnerskap.

2006/07:C222 av LiseLotte Olsson m.fl. (v):

2. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagändring som innebär att det ska ske en uppdelning av lån som tagits för gemensamt bruk vid bodelning med anledning av upplösning av partnerskap, skilsmässa eller upplösning av samboförhållande.

2006/07:C238 av Lars Ohly m.fl. (v):

1. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagstiftning som innebär att äktenskapslagstiftningen görs könsneutral.
2. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagstiftning som innebär att partnerskapslagen avskaffas under förutsättning att äktenskapslagstiftningen görs könsneutral.
3. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagstiftning som innebär att vigselrätten tas bort från Svenska kyrkan och andra trossamfund.
4. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagändring som innebär att ett par som vill registrera partnerskap får möjlighet att söka dispens från 18-årsregeln.
5. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagändring som innebär att anknytningskravet i lagen (1994:1117) om registrerat partnerskap tas bort.

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att bestämmelserna i förordningen (1931:429) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmynderskap även ska vara tillämpliga på registrerat partnerskap.

2006/07:C243 av Carina Hägg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ersättningen till förrättare av vigsel och registrerat partnerskap.

2006/07:C245 av Carina Hägg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förrättning av vigsel och registrerat partnerskap.

2006/07:C257 av Ingvar Svensson (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att omgående göra en översyn av samäganderättslagen.

2006/07:C280 av Solveig Hellquist (fp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att makars intjänade pensionsrättigheter delas lika i samband med bodelning.

2006/07:C303 av Carina Moberg m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om könsneutrala äktenskap.

2006/07:C304 av Margareta Pålsson och Ewa Thalén Finné (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om rätt för förrättare av vigslar och partnerskap att viga och registrera i hela landet.

2006/07:C306 av Bertil Kjellberg (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att egendom som erhållits genom arv eller gåva ska vara enskild egendom.

2006/07:C307 av Olof Lavesson m.fl. (m, c, fp, v, mp):

1. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om könsneutral äktenskapslagstiftning.

2. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om ändring i regelverket som innebär att partnerskap har samma rättsverkningar som äktenskap, så länge lagen om registrerat partnerskap kvarstår.
3. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om ändring av äktenskapsbalken så att trossamfund ges rätt att förrätta registrering av partnerskap, så länge lagen om registrerat partnerskap kvarstår.

2006/07:C312 av Annika Qarlsson och Ulrika Carlsson i Skövde (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en könsneutral äktenskapslagstiftning.

2006/07:C332 av Maryam Yazdanfar (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att befria alla religiösa samfund från vigselrätten.

2006/07:C346 av Mikael Oscarsson m.fl. (kd, m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om en bredare översyn i fråga om äktenskapslagstiftningen.

2006/07:C352 av Siw Wittgren-Ahl m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av texter som läses vid borgerlig vigsel och partnerskapsförrättning.

2006/07:C357 av Mona Sahlin m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om slopande av partnerskapslagen och införande av en könsneutral äktenskapslag.

2006/07:U210 av Hans Linde m.fl. (v):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen inom ramen för det nordiska samarbetet ska verka för att förordningen (1931:429) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmyndarskap ska gälla för registrerade partner.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen inom det nordiska samarbetet ska verka för en partnerskapskonvention.

2006/07:U294 av Birgitta Ohlsson m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en gemensam äktenskapsbalk för alla par oavsett sexuell läggning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om avskaffande av lagen om registrerat partnerskap i samband med att samkönade par ges rätt att ingå äktenskap.

2006/07:So385 av Désirée Pethrus Engström och Rosita Runegrund (båda kd):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inte tillåta undantag av s.k.barnäktenskap.

2006/07:So463 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att en könsneutral äktenskapslagstiftning införs där alla med vigselrätt bör vara beredda att viga både samkönade och olikkönade par.